

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ
Examenul național de bacalaureat-simulare decembrie 2025
Proba E. d)
Filosofie

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. TÉTEL

(30 pont)

Írja a vizsgalapra csak a feladatok sorszámát, és tüntesse fel mellettük a helyes válasznak megfelelő betűjelet! Csak egyetlen helyes válaszlehetőség létezik .

- 1. Az etika, amelyben egy cselekedet helyességét egy szabály vagy kötelesség betartása határozza meg, függetlenül a cselekvő személy egyéni céljaitól, a következő:**

- a. hedonista etika   b. teleologikus etika   c. deontológiai etika   d. eudaimonista etika

- 2. Az ember klónozása főként melyik területen vizsgált probléma?**

- a. teleologikus etika   b. hedonista etika   c. deontológiai etika   d. alkalmazott etika

- 3. Arisztotelész etikája szerint egy cselekedet akkor jó, ha:**

- a. érzéki örömeket céloz
b. a lélek tevékenysége, amely összhangban áll a rációval
c. kötelességből történik
d. összhangban áll a társadalmi szokásrenddel

- 4.Immanuel Kant deontológiai etikájának megfelelően az embert úgy kell tekinteni, mint

- a. önmagában vett célt racionalitása és méltósága miatt
- b. ösztönök és vágyak által meghatározott lényt
- c. eszközt, amelyet erkölcsi cselekvésekben felhasználhatunk
- d. hasznos tárgyát

- 5. Az utilitarizmus szerint egy cselekedet akkor jó, ha:**

- a. mindenki helyesli
b. egy rögzített szabályt követ
c. a lehető legtöbb ember minél nagyobb boldogságát okozza
d. a legkönnyebb választás

- ## 6. Jean-Paul Sartre szerint az ember:

- a. eszközalkotó   b. kultúrateremtő   c. lélekből és testből áll   d. szabadságra ítéltetett

7. A felsorolt filozófusok közül melyik állította, hogy az embert két különálló szubsztancia alkotja: *res extensa* (kiterjedt, anyag szubsztancia) és *res cogitans* (gondolkodó szubsztancia)?

- a. Immanuel Kant   b. René Descartes   c. Jean-Jacques Rousseau   d. Lucian Blaga

- 8. Szent Ágoston felfogásában mely képességek jellemzik a belső embert?**

- a. létezés, megismerés és akarat
c. test, vágy és érzelem
- b. képzelet, memória és észlelés
d. értelem, nyelv és kreativitás

- ## 9. Arisztotelész felfogásában az ember:

- a. szabadságra ítéltett lény
b. társadalmi lény
c. kultúrateremtő
d. a közösségtől és a városállamtól független

- 10. Melyik kérdés foglalkozik az emberi lét értelmével?**

- a. Milyen eszközeink vannak szabadságunk védelmére a társadalomban?
- b. Mi az emberi élet értelme?
- c. Hogyan definiáljuk a jót?

d. Milyen módszerekkel csökkenthetők a társadalmi különbségek?

II. TÉTEL (30 pont)

A. Elemezze egy oldalban filozófiai szempontból *a jó és a rossz* problematikáját! Pontot ér:

- a) egy filozófus megnevezése, aki írásaiban taglalja *a jó és a rossz* problematikáját **1 pont**
b) a jó és a rossz problematikájára vonatkozó filozófiai tézisnek/gondolatnak az explicit (egyértelmű) megnevezése **2 pont**
c) a b) alpontban nevesített filozófiai tézis/gondolat kifejtése **6 pont**
d) a megnevezett tézis/gondolat egy konkrét, a kortárs társadalomból merített példával való szemléltetése **4 pont**
e) a *jó* egy következményének a megnevezése, ha ezt a cselekedetek céljából kiindulva határozzuk meg **1 pont**
f) a szaknyelv megfelelő használata **1 pont**
g) a pontosított terjedelem betartása **1 pont**

B. Érveljen az alábbi tézis mellett vagy ellen: „(...) az ember kezdetben semmi, ezért nem definiálható. Csak később válik azzá, és olyanná, amilyenné önmagát teszi. Így tehát nincsen emberi természet, minthogy nincs Isten annak elképzelésére”

(J.P. Sartre, Az egzisztencializmus: humanizmus)

8 pont

C. Mutassa be egy konkrét példán a világos szabályok szerepét egy adott tevékenységi területen, valamint azt, miért fontos a tevékenységet végző személyek számára a szabályok betartásának kötelessége!

6 pont

III. TÉTEL (30 pont)

A. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

A „természet” kötelékében az ember kétségkívül egyszerű állat, egyoldalúan a legnagyobb okossággal felruházott élőlény, ám ez a mondat a kérdés mélységét tekintve éppoly jelentéktelen, mintha azt mondanók, hogy a természet keretében és távlatában egy „szobor” egyszerűen remekbe véselt kötömb.” Az összehasonlítás eléggé kiemeli azt a hibát, amelyet a biológia elkövet, amikor az emberi mivolt problémáját közelíti meg (...). Biológiai–naturalista nézőpontból az ember és az állat közötti különbségek kérdése nem találhatja meg azt az átfogó megoldást, amelyet a probléma megkíván. (...) Bizonyos, hogy az állat, mint olyan egyed, amelyben valamilyen tudat pislákol, valamiképpen láthatóan az „azonnalihoz” kötötten létezik. Az állati tudat a konkrétum kereteibe illeszkedik. (...) Az állat azonban teljes mértékben idegen a „titokban és felfedésre irányuló lét” állapotától, és az ettől a létmódból eredő dimenzióktól és bonyolultságoktól. A titokban való és felfedésre irányuló lét kiüntetett emberi létmód. Következésképpen sajátosan emberivé lesz az egész hatalmas létmód, parádés következmény-együttes, ami ebből a létmódból kibomlik, vagyis az ember alkotói sorsa indittatásaival, apparátusaival vagy korlátozásaival együtt. Ha az állat olykor készíti is szerszámokat, lakóhelyeket vagy szerveződéseket, cselekedetei nem a titokban és felfedésre irányuló tudatos létből fakadnak. Ezek a cselekedetek nem „teremtőek”; sablonosan szabadulnak fel az állat — és különösen a faj — biztonsági szükségletéből a maga világában. (...) Mennyire egészen más az ember! Az ember a csodálatos alkotói sors foglya; ezért a sorsért az ember arra is képes, hogy olykor egészen az önmegsemmisülésig lemondjon az egyensúly előnyeiről és a biztonság örömeiről.”
(L. Blaga, A metafora születése és a kultúra értelme)

1. Fogalmazza meg az adott szöveg alapján Lucian Blaganak az ember és az állat közötti különbségre vonatkozó tézisé!

4 pont

2. Mutasson rá, körülbelül fél oldal terjedelemben, a *titokban való és felfedésre irányuló lét*, illetve az *ember alkotói sorsa* közötti összefüggésre!

Pontot ér:

- a) a két fogalom filozófiai értelemben vett használata **2 pont**
b) a megadott kifejezések közötti összefüggés magyarázata **6 pont**
c) a szöveg koherenciája **1 pont**
d) a terjedelmi követelmény betartása **1 pont**

B. A filozófia egyik alapvető problémája az emberi természet meghatározása.

a) Nevezzen meg két olyan sajátos jellemvonást, amelyek által meghatározható az emberi természet! **4 pont**

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII
INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN CLUJ

b) Érvekkel cáfolja azt a gondolatot, miszerint létezik emberi természet!

6 pont